Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo didaktického materiálu	EU-OPVK-VT-III/2-ŠR-303
Druh didaktického materiálu	DUM
Autor	RNDr. Václava Šrůtková
Jazyk	čeština
Téma sady didaktických materiálů	Programování v C# v příkladech III
Téma didaktického materiálu	Indexované seznamy
Vyučovací předmět	Seminář z informatiky
Cílová skupina (ročník)	Žáci ve věku 17–18 let
Úroveň žáků	Středně pokročilí
Časový rozsah	1–2 vyučovací hodiny
Klíčová slova	Indexové seznamy, rozvírací seznam
Anotace	Studenti se učí používat rozvírací seznam – komponentu listBox, programovat vlastní seznamy a pracovat s nimi
Použité zdroje	DRÓZD, Januš a Rudolf KRYL. *Začínáme s programováním*. 1.vyd. Praha: Grada, 1992, 306 s. ISBN 80-854-2441-X. ELLER, Frank. *C# - začínáme programovat: podrobný průvodce začínajícího uživatele*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002, 240 s. ISBN 80-247-0324-6. LIBICHER, Ivan a Pavel TÖPFER. *Od problému k algoritmu a programu: sbírka řešených úloh z programování*. 1. vyd. Praha: Grada, 1992, 119 s. Educa '99. ISBN 80-854-2482-7. TÖPFER, Pavel. *Algoritmy a programovací techniky*. 1. vyd. Praha: Prometheus, 1995, 299 s. ISBN 80-858-4983-6. TÖPFEROVÁ, Dana a Pavel TÖPFER. *Sbírka úloh z programování*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1992, 98 s. Educa '99. ISBN 80-854-2499-1. VYSTAVĚL, Radek. *Moderní programování: učebnice pro pokročilé*. Ondřejov: moderníProgramování, 2011, 149 s. ISBN 978-80-903951-7-6. VYSTAVĚL, Radek. *Moderní programování: učebnice pro středně pokročilé*. Ondřejov: moderníProgramování s.r.o, 2008. ISBN 978-80-903951-2-1.
Typy k metodickému postupu učitele, doporučené výukové metody, způsob hodnocení, typy k individualizované výuce apod.	Text je možno využít ke společné práci, samostatné přípravě studentů, domácímu studiu apod. Při společné práci je vhodné nejprve obtížnější úlohy rozebrat, potom společně se studenty implementovat na počítači. (Rozbor nejlépe na tabuli, synchronní řešení s promítáním) Prezentace obsahuje stručné shrnutí poznatků

	potřebných pro řešení příkladů. V pracovním listu je zadání cvičení – většinou se jedná o úlohy, které by měli studenti naprogramovat samostatně. Není nutné, aby všichni zpracovali všechno, vhodné je diferencovat podle jejich zájmu a schopností. Obtížnější úlohy jsou označeny hvězdičkou. Součástí materiálu je zdrojový kód těchto příkladů. Návrh způsobu hodnocení: ohodnocení samostatné práce během hodiny např. podle volby a počtu úloh a elaborace řešení (efektivnost, komentáře…).

Metodický list k didaktickému materiálu

Prohlášení autora

Tento materiál je originálním autorským dílem. K vytvoření tohoto didaktického materiálu nebyly použity žádné externí zdroje s výjimkou zdrojů citovaných v metodickém listu.

Obrázky (schémata a snímky obrazovek) pocházejí od autora.

303. Indexované seznamy

Podobně jako pole se používají k uložení více hodnot, které jsou přístupné pomocí svých indexů, ale na rozdíl od pole mohou dynamicky růst. (Jejich délka není omezena deklarací)

Jsou to instance třídy **List<Typ>**, kde se v lomených závorkách uvádí skutečný typ položek seznamu. Při standardním vytvoření bezparametrickým konstruktorem
`List<int> cisla = new List<int>();` je seznam na začátku prázdný, položky se do něj přidávají metodou **Add**. Aktuální počet prvků seznamu udává vlastnost **Count** (U polí **Length**).

Příklad 1.

Naplníme seznam náhodnými čísly, zobrazíme ho, přidáme číslo zadané uživatelem na konec a opět zobrazíme.

Ke zobrazení bychom mohli použít víceřádkové textové pole, ale přímo pro seznamy je v C# komponenta **listBox**. (Vlastně rozvírací seznam) Seznam jeho položek je pak dostupný jako **ListBox.Items**.

Na formulář umístíme dva – listBoxVstup a listBoxVystup.

```
namespace _38_Seznam

{

    public partial class Form1 : Form
```

```
{
    List<int> cisla = new List<int>();
    Random nahoda = new Random();
    public Form1()
    {
        InitializeComponent();
    }

    private void Form1_Load(object sender, EventArgs e)
    {
        //naplnění seznamu 10 náhodnými čísly z generátoru
        for (int i = 0; i < 10; i++)
        {
            int x = nahoda.Next(100);
            cisla.Add(x);
        }
    }

    private void buttonUkaz_Click(object sender, EventArgs e)
    {
      //zobrazení seznamu do listBoxu
        for (int i = 0; i < cisla.Count; i++)
                {
                listBox.Items.Add(cisla[i]);
                }
    }
```

Všimněte si, že při přidávání do listBoxu není nutné konvertovat číslo na text.

Příklad 2.

Se seznamem budeme provádět další operace a pak ho zobrazovat – co kdybychom si k tomu účelu vyrobili metodu? Pak bychom mohli program upravit následujícím způsobem. Prvním parametrem metody je zobrazovaný seznam, druhým listBox, do kterého budeme zobrazovat, abychom mohli

porovnávat původní a pozměněný seznam. Typ metody je void – slouží ke zobrazování, nemá návratovou hodnotu.

```
  private void Vypis(List<int> x,ListBox LB)
        {

           //zobrazení seznamu x do listBoxu LB
           for (int i = 0; i < x.Count; i++)
            {
                LB.Items.Add(x[i]);
            }

        }
private void buttonUkaz_Click(object sender, EventArgs e)

         {

             Vypis(cisla,listBox);

         }
```

Operace nad seznamem

- Naplnění seznamu
- Zobrazení konkrétního prvku
- Vložení prvku na určité místo
- Odstranění zadaného prvku

Naplnění seznamu

Můžeme realizovat postupnou metodou **Add(prvek)** z libovolného zdroje. (Vstup od uživatele, vstupní soubor, náhodná čísla…) – viz předchozí příklad.

Zobrazení konkrétního prvku

K jednotlivým prvkům přistupujeme pomocí indexu, pokud je seznam zobrazen v listBoxu a uživatel vybere některý prvek, jeho index udává vlastnost **SelectedIndex**. Pokud není vybrán žádný prvek, je hodnota této vlastnosti rovna – 1.
Pokud chceme v listBoxu zrušit výběr, můžeme to provést příkazem:

```
listBoxVstup.SelectedIndex = -1;
```

Vymazání celého listBoxu: `listBoxVystup.Items.Clear();`

Vložení prvku na určité místo

Metoda **Insert(index, prvek) –** 1. parametr je pozice, na kterou se bude vkládat, 2. parametr vkládaný prvek.

Odstranění zadaného prvku

Metoda **RemovaAt(index),** parametr je opět index.

Stejné metody lze použít pro listBox, původní seznam se tím ovšem nezmění.
(Např `listBoxVstup.Items.RemoveAt(3); odstraní 4. Prvek`)

Všechno si vyzkoušíme v následujícím programu.

```
private void buttonSelInd_Click(object sender, EventArgs e)

        {   //zobrazí index vybrané položky i vybranou položku.

            int i = listBox.SelectedIndex;

            MessageBox.Show(i.ToString() + ". položka: " +
listBox.Items[i].ToString());

        }

         private void buttonVloz_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            //vloží nové číslo do seznamu před vybraný prvek
            int i = listBoxVstup.SelectedIndex;
            if (i >= 0) //prvek se v seznamu nachází
                cisla.Insert(i, Convert.ToInt32(textBoxVklad.Text));
            else
                cisla.Add(Convert.ToInt32(textBoxVklad.Text));
                //vložení na konec
            textBoxVklad.Text = null;
            textBoxVklad.Focus();
            //Původní seznam čísel se změnil
            Vypis(cisla, listBoxVystup);
        }


private void buttonSmaz_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            int i = listBoxVstup.SelectedIndex;
            cisla.RemoveAt(i);
        }
```

Poznámka: pokud byste chtěli kopírovat seznam prostým přiřazením, zkopíruje se pouze odkaz a obě proměnné budou ukazovat na tentýž seznam. Chceme-li původní seznam měnit, je třeba vytvořit nový seznam na základě existujícího:

List<Typ> seznamNovy = **new** List<Typ>(seznamPůvodní)

Pracovní list

Cvičení

1. Procvičte si práci se dvěma listBoxy Lichý a Sudý. (Nebudete vytvářet seznamy, ale pracovat pouze s obsahem listBoxů.)

a) Na stisknutí tlačítka naplníte Lichý prvními 10 lichými a Sudý prvními deseti sudými čísly.

b) Vyzkoušejte si operace odstranění vybraného čísla, zobrazení vybraného čísla

c) Zobrazte zprávu o tom, je-li uživatelem zadané číslo v některém listBoxu.

d) (*) Sečtěte čísla ve stejných řádcích a zobrazte je do třetího listBoxu Součet, pokud mají seznamy stejný počet položek.

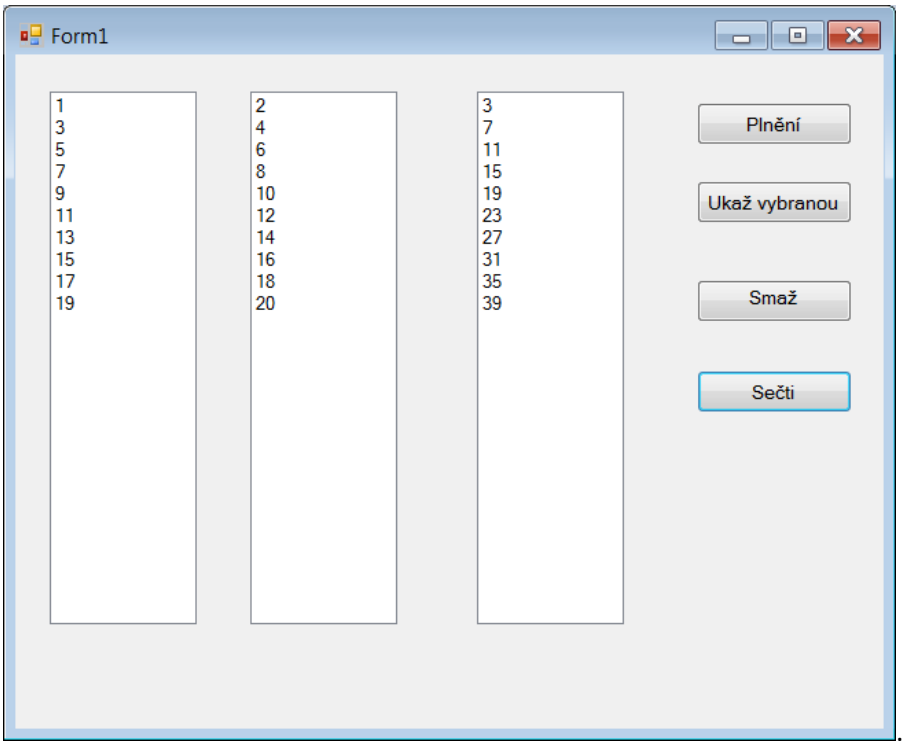

2. Přidejte na okno tlačítko, jehož stisknutím se nová položka vloží za vybranou položku.

Řešení

1.

```
private void buttonPln_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            //plnění rozvíracích seznamů čísly
            for (int i = 1; i <= 10; i++)
            {
                listBoxLicha.Items.Add(2 * i - 1);
                listBoxSuda.Items.Add(2 * i);

            }

        }


        private void buttonUkaz_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            //Zobrazení zprávy o vybraných položkách
            int i = listBoxLicha.SelectedIndex;
            if (i >= 0)
```

```
                MessageBox.Show(listBoxLicha.Items[i].ToString());
            int j = listBoxSuda.SelectedIndex;
            if (j >= 0)
                MessageBox.Show(listBoxSuda.Items[j].ToString());

        }

        private void buttonSmaz_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            //odstranění vybraných položek
            int i = listBoxLicha.SelectedIndex;
            if (i >= 0)
                listBoxLicha.Items.RemoveAt(i);
            int j = listBoxSuda.SelectedIndex;
            if (j >= 0)
                listBoxSuda.Items.RemoveAt(j);
        }

        private void buttonSecti_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            //naplnění součtového seznamu
            if (listBoxSuda.Items.Count == listBoxSuda.Items.Count)
                for (int i = 0; i < 10; i++)
                {
                    int s = Convert.ToInt32(listBoxLicha.Items[i]) +
Convert.ToInt32(listBoxSuda.Items[i]);
                    listBoxSoucet.Items.Add(s);
                }
            else
                MessageBox.Show("Pro různé počty nelze sečíst!");

        }
    }


2
private void button1_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            //pokud je vybraná položka poslední, přidáme ji metodou Add.
            int i = listBoxVstup.SelectedIndex;
            if (i == cisla.Count)
                cisla.Add(Convert.ToInt32(textBoxVklad.Text));
            else
            {
                if (i >= 0) //něco je vybráno
                {
                    cisla.Insert(i+1, Convert.ToInt32(textBoxVklad.Text));
                    textBoxVklad.Text = null;
                    Vypis(cisla, listBoxVystup);
                }
            }
        }
```

Důležité

Seznam může dynamicky růst. (délka není omezena deklarací)

Instance třídy **List<Typ>**, kde se v lomených závorkách uvádí skutečný typ položek seznamu.

Při standardním vytvoření bezparametrickým konstruktorem `List<int> cisla = new List<int>();`

Vlastnosti a metody:

Count – počet prvků

Add(prvek) – přidání na konec

Insert(index, prvek) – přidání na aktuální pozici

RemoveAt(index) – odstranění prvku z aktuální pozice

ListBox – komponenta na vkládání seznamů libovolného typu

SelectedIndex – index vybrané položky

Items – seznam